

NOTA Gebu

Onderwerp: Finaal rapport van de Commissie Ontwikkelingssamenwerking

Status	werkdocument - vertrouwelijk
Toegang na definitieve goedkeuring	<ul style="list-style-type: none"> - leden van de besluitvormingsorganen & de beleidsmedewerkers - leden van de hele universitaire gemeenschap
Document voor	goedkeuring door het Gemeenschappelijk Bureau
Redacteur	mevr. Martine Dekoninck, de hr. Piet Wostyn
Gebu-lid	prof. dr. Bart De Moor
Probleemstelling	<p>Op 7 juni 2011 keurde het Gebu (Gebu 832) de uitwerking goed van de doelstellingen vervat in de strategische nota Ontwikkelingssamenwerking aan de Associatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verbreding <u>middelen</u>: andere donoren, leerstoelen, intern behoud of vergroten budget OS <u>actoren</u>: meer onderzoekers, docenten en studenten actief in OS - Associatie inventariseren expertise, complementariteit identificeren, netwerking - KU Leuven interne werking herzien (IRO) professionaliseren, interactie met andere diensten (DOC, DOWB, DCOM) - VLIR-UOS meer impact, groter aandeel van het budget, professionaliseren, meer toegang voor hogescholen <p>Op 30 maart 2012 nam het Gebu kennis van de oprichting van een tijdelijke Commissie Ontwikkelingssamenwerking (COS) om het plan inhoudelijk verder uit te werken (Gebu 852).</p> <p>De COS identificeerde vijf 'werven', waarover in deze nota wordt gerapporteerd: 1) complementariteit/verbreding binnen de Associatie 2) interne werking OS aan de KU Leuven (IRO) 3) Participatie en verbreding VLIR-UOS 4) Externe financiering 5) Onderwijs en OS.</p> <p>De RvB van de Associatie bevestigde op 28 september 2012 de rol van de Development Cooperation Unit (DCU) van het International Office als overkoepelend contact-, advies- en expertisecentrum voor ontwikkelingssamenwerking van de Associatie KU Leuven. Tijdens dezelfde vergadering besliste de RvB van de Associatie om in de begroting 2013 middelen te voorzien voor de voortzetting van de ondersteuning van DCU met een halfjaarlijk mandaat gedurende één extra jaar (vanaf 1 januari 2013).</p>

<p>Voorstel oplossing</p>	<p>Na één werkjaar kan COS de resultaten en actiepunten van de vijf werven samenbrengen en voorleggen in een eindrapport (cf. nota en bijlagen).</p> <p>De tijdelijke Commissie OS stelt voor om zichzelf op te heffen, maar meerdere werven te laten verder werken en aan te laten sturen door de Raad Internationaal Beleid en de IRO voor de KU Leuven, en door de Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking en de Werkgroep Internationalisering (onder de Adviesraad Onderwijs en Studenten) voor de Associatie¹.</p> <p>Concreet wordt aan het Gebu gevraagd om de actiepunten vervat in het eindrapport van de COS goed te keuren, en in het bijzonder de volgende actiepunten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bestendiging van het IRO-budget als instrument voor capaciteitsopbouw in het Zuiden en voor verbreding, sensibilisering en mondiale vorming in het Noorden. Tijdens de budgetronde 2014 zal een verhoogd budget worden aangevraagd, rekening houdend met de gevolgen van de integratie en de uitwerking van de voorstellen van deze nota. 2. Binnen het IRO-budget wordt 5 % besteed voor de financiering van personeel. Dit is vergelijkbaar met 5% coördinatiekosten op VLIR-UOS-projecten. 3. De uitbouw van een fondsenwervingsstrategie toegespitst op ontwikkelingssamenwerking, onder het motto "Research for Development": leerstoelen, beurzenfondsen en activiteiten met het oog op capaciteitsopbouw in het Zuiden. 4. Het omvormen van UNIFOS tot het Fonds Marc Vervenne.
<p>Voorstel beslissing</p>	<p>Het Gebu gaat akkoord met volgende concrete voorstellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5% van het IRO-budget te besteden aan personeel voor ondersteuning van de IRO-initiatieven en beurzen • Uitbouw van een fondsenwervingsstrategie toegespitst op leerstoelen, beurzenfondsen en capaciteitsopbouw van partners in het Zuiden • Wijziging van de statuten van UNIFOS: omvorming tot het "Fonds Marc Vervenne" • Publiceren van een brochure voor fondsenwerving in het kader van ontwikkelingssamenwerking • Verdeling van de overhead op leerstoelen tussen het LUF en DCU (elk de helft van de overhead)
<p>Inhoudelijke implicaties</p>	<p><i>Onderwijs: Geen</i></p> <p><i>Onderzoek: Geen</i></p> <p><i>N.:</i></p>
<p>Praktische</p>	<p><i>Financieel: neen.</i></p>

¹ In afwachting van een evaluatie van de Associatie-adviesorganen m.b.t. internationalisering

implicaties	<i>Personeel:</i> ja, bestendinging van een adviseur ter ondersteuning van de IRO en de Noord-werking op niveau van de Associatie
	<i>Ruimte:</i> Geen
	<i>ICT:</i> niet
	<i>N.:</i>
Beslissing	Gebu 868 d.d. 04.12.2012:
Volgende stap	De Development Cooperation Unit voert het actieplan uit volgens de voorstellen van de Commissie Ontwikkelingssamenwerking.
Communicatie na definitieve goedkeuring	<i>Intern:</i> via alle kanalen van de KU Leuven: website, beleidsberichten, intranet informatie voor personeel
	<i>Extern:</i> ja: DCU zal een persmededeling voorbereiden om de externe fondsenwervingstrategie toe te lichten
Contactpersoon	prof. dr. Bart De Moor

AAN de leden van het Gebu
VAN Development Cooperation Unit (DCU) – International Office
DATUM 6-12-2012
C.C.

NOTA

AANTAL BLZ.

Finaal rapport Commissie Ontwikkelingssamenwerking November 2012

Inhoudstafel

1	Inleiding en context	2
2	Rapportering van de werven	3
2.1	Werf Complementariteit/Verbreiding Associatie	3
	Doelstelling	3
	Resultaten	3
	Actiepunten	3
2.2	Werf Evaluatie Interne Werking OS aan de KU Leuven (met focus op de IRO)	4
	Doelstelling	4
	Resultaten	4
	Actiepunten	7
2.3	Werf Participatie en Verbreiding VLIR-UOS	7
	Doelstelling	7
	Resultaten	8
	Actiepunten	8
2.4	Werf Externe Financiering	9
	Doelstelling	9
	Resultaten	9
	Actiepunten	10
2.5	Werf Onderwijs en OS (o.a. ICP-beleid)	10
	Doelstelling	10
	Resultaten	11
	Actiepunten	11
3	Besluit	11
4	Bijlagen	12

1 Inleiding en context

Begin 2012 werd een (tijdelijke) **Commissie Ontwikkelingssamenwerking (COS)**¹ opgericht om de inhoudelijke aansturing te garanderen van het associatiebrede project zoals voorgesteld in de strategische nota Ontwikkelingssamenwerking (Gebu 832 d.d. 07.06.2011 en Gebu 852 d.d. 20.03.2012).

De COS ressorteert onder de Raad Internationaal Beleid, maar overstijgt de KU Leuven en is associatiebreed. Daarom rapporteert ze ook aan de Stuurgroep Internationalisering van de Associatie.

Onder de leden van de COS zijn 8 leden tevens lid van de Interfacultaire Raad voor Ontwikkelingssamenwerking en 3 leden van de Werkgroep ontwikkelingssamenwerking van de Associatie.

De Raad van Bestuur van de Associatie gaf op 27 januari 2012 aan de COS de opdracht om tegen eind 2012 een actieplan op middellange termijn uit te werken m.b.t. ontwikkelingssamenwerking in de Associatie. Het actieplan zou nadien worden uitgevoerd binnen de bestaande internationaliseringsgremia, met ondersteuning van de Development Cooperation Unit (DCU) van het International Office van de KU Leuven. De Raad van Bestuur van de Associatie besliste tevens om een stafmedewerker van de Associatiedienst de opdracht te geven om gedurende één jaar, met ingang van 1 januari 2012, halftijds ontwikkelingssamenwerking op Associatieniveau mee te ondersteunen². Ter continuering hiervan besliste de RvB van de Associatie op 28 september 2012 om in de begroting 2013 middelen te voorzien voor een extra halftijds mandaat voor DCU voor één jaar³ (vanaf 1 januari 2013).

Tijdens dezelfde vergadering bevestigde de RvB van de Associatie de rol van DCU als overkoepelend contact-, advies- en expertisecentrum voor ontwikkelingssamenwerking van de Associatie KU Leuven.

In haar eerste vergadering, op 17 januari 2012, identificeerde de COS vijf 'werven', waarover deze nota rapporteert: 1) complementariteit/verbreding binnen de Associatie 2) interne werking OS aan de KU Leuven (IRO) 3) Participatie en verbreding VLIR-UOS 4) Externe financiering 5) Onderwijs en OS. Voor elke werv werden een specifieke doelstelling en meerdere concrete taken geformuleerd en zijn er vrijwilligers aangeduid die zich inzetten voor de realisatie ervan. Elke werv wordt gecoördineerd door één COS(-ZAP)-lid, dat in samenwerking met een ATP-lid van DCU of de Associatiedienst de activiteiten coördineert en erover rapporteert.

Hieronder vindt u een stand van zaken m.b.t. de vooruitgang, resultaten en actiepunten van de verschillende werven.

Op het einde van deze nota wordt duidelijk welke gremia nog blijven bestaan en welke niet.

---

¹ **Samenstelling COS:** Bart De Moor (voorzitter), Ann Cassiman, Annelies Denys, Miet Maertens, Toon Maertens, Niel Simons (LOKO), Koen Van Balen, Chris Van Geet, Jan Verhaegen, André Wattyne, Jean Berlamont, Luc Brendonck, Dorien De Troy, Nathalie Franken, Hilde Heynen, Roel Merckx, Karen Van Campenhout,
medewerkers IO/DCU: Piet Wostyn, Viviane Crabbé, Katleen Craenen, Martine Dekoninck, Trees Deloddere, Sylvia Van Wallegem, Bart Hendrickx

² Katleen Craenen heeft deze opdracht uitgevoerd tot eind september 2012.

³ Dankzij een saldo op het IRO-budget van 2011 kan dit halftijdse mandaat tijdelijk uitgebreid worden tot een voltijds mandaat bij DCU voor 2013. Mits een positieve evaluatie bestaat de mogelijkheid dat de ondersteuning in 2014 met Associatiemiddelen voortgezet wordt.

2 Rapportering van de werven

2.1 Werf Complementariteit/Verbreiding Associatie

Doelstelling

De centrale doelstelling is netwerken rond ontwikkelingssamenwerking uitbouwen binnen de Associatie, complementariteit tussen de Associatieleden identificeren en synergieën stimuleren, en de participatie aan ontwikkelingssamenwerking binnen de hogescholen verhogen. De werf is gestart met een inventarisatie van de OS-activiteiten in de hogescholen. Ze wordt opgevolgd door de Werkgroep OS van de Associatie, aangevuld met enkele COS-leden.

Resultaten

De hogescholen werden aan de hand van een sjabloon bevestigd over de lopende OS-activiteiten in 2011. De inventarisatie omvat enerzijds een luik lopende initiatieven, personeelsinzet en opleidingsaanbod m.b.t. OS, en anderzijds een bevestiging over de organisatie en het beleid van de hogescholen en de mogelijkheden op het vlak van samenwerking en associatiebrede ondersteuning. Tijdens een bezoek van DCU aan de verschillende hogescholenclusters werden de opvallendste bevindingen besproken en werd er dieper ingegaan op de mogelijkheden inzake samenwerking en associatiebrede ondersteuning. De algemene bevindingen uit de inventaris en de bezoekronde luiden:

- Het zwaartepunt van de hogeschoolactiviteiten m.b.t. ontwikkelingssamenwerking ligt bij studentenmobiliteit naar het Zuiden.
- Er is een algemene voorkeur voor en tendens naar langdurige, meer structurele partnerschappen.
- De activiteitsgraad op het vlak van ontwikkelingssamenwerking is sterk gebonden aan het studiegebied.
- De ontwikkelingssamenwerkingsactiviteiten zijn sterk opleidingsgebonden.
- De hogescholen werken weinig met externe middelen. Ook intern is er zelden een specifiek budget voor ontwikkelingssamenwerking.
- In de hogescholen worden de ontwikkelingssamenwerkingsactiviteiten gedragen door een groot aantal mensen, maar de capaciteit en de middelen zijn beperkt.
- De ontwikkelingssamenwerkingsactiviteiten van de hogescholen situeren zich in de hele wereld, met focus op Afrika.
- De externe partners waarmee de hogescholen samenwerken vertonen een grote diversiteit.
- Er zijn nog veel mogelijkheden om samenwerking binnen de Associatie uit te bouwen.
- Er is veel waardering voor de huidige samenwerking en ondersteuning op Associatieniveau.

Actiepunten

Op basis van de algemene bevindingen stelt de Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking van de Associatie voor de komende drie jaar een aantal actiepunten voor. Deze actiepunten zijn geclusterd rond zeven thema's:

1. Ondersteuning van projecten m.b.t. OS
2. Netwerking en uitwisseling van expertise
3. Omkadering van de studentenmobiliteit naar het Zuiden
  - a. Een gemeenschappelijk beleid m.b.t. risicobestemmingen: voorbereiding van studenten die naar het Zuiden gaan, omkadering van studenten in het Zuiden
  - b. Terugkeerbegeleiding
4. Sensibilisering voor ontwikkelingsrelevante thema's
5. Afbakening van focuslanden

6. Financiering en financieel beheer
7. Ontsluiting en actualisatie van de inventaris

De diverse actiepunten werden goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de Associatie van 28 september 2012 en staan uitgebreid beschreven in de bijlage (cf. Bijlage 1 – Actieplan OS aan de Associatie).

Na de verkennende fase van de inventarisering in 2012, is het van belang om in de komende periode het synergiepotentieel binnen de Associatie om te zetten in concrete realisaties.

2.2 Werf Evaluatie Interne Werking OS aan de KU Leuven (met focus op de IRO)

Doelstelling

Deze werf analyseert de huidige OS-werking aan de KU Leuven en in het bijzonder de werking van de Interfacultaire Raad voor Ontwikkelingssamenwerking (IRO). Bovendien evalueert zij de aanwending van interne KU Leuven-fondsen voor OS.

Resultaten

De leden van de werf werkten een aantal voorstellen uit om de werking van de IRO te optimaliseren en te dynamiseren. Voor een beschrijving van de historiek en de huidige werking van de IRO verwijzen we naar Bijlage 2 – Hervorming IRO. De meest opvallende vaststellingen en belangrijkste voorstellen werden besproken in de Raad Internationaal beleid (RIB) van 15 oktober 2012, de IRO van 18 oktober en de COS van 6 november. Ze worden hieronder samengevat.

1. Rol en missie van de IRO

- Er wordt een duidelijk **onderscheid** gemaakt **tussen het beleid en de uitvoering van het beleid**. Het internationale beleid, waar ontwikkelingssamenwerking integraal deel van uitmaakt, wordt bepaald in de schoot van de RIB en bekrachtigd door het Gebu. Voldoende leden van de RIB moeten expertise hebben in UOS; de voorzitter van de IRO moet ex officio lid zijn van deze Raad. De uitvoering van het beleid is een taak voor de IRO en vertaalt zich in het uitschrijven van diverse oproepen en het selecteren en opvolgen van de verschillende activiteiten, projecten en beurzen.
- Naast haar rol als selectieorgaan kan de IRO ook **beleidsvoorbereidend** werk uitvoeren voor de RIB.

2. Samenstelling van de IRO

- Op 17 september stelde het Gebu een nieuwe **voorzitter** aan voor een periode van vier jaar: prof. Christel Van Geet (één maal hernieuwbaar). De vergadering duidde IRO-lid prof. Roel Merckx aan als vicevoorzitter (IRO 18 oktober 2012).
- Elke faculteit, **inclusief de nieuwe faculteiten** Industriële Ingenieurswetenschappen en Architectuur, duidt één effectief lid en één plaatsvervangend lid aan. De leden hebben een duidelijke expertise in UOS. Op deze manier wordt de **democratische en multidisciplinaire samenstelling** van de IRO behouden en versterkt.
- De studenten duiden één effectief lid en één plaatsvervangend lid aan.
- De administratieve ondersteuners (ATP) zetelen in de IRO met raadgevende stem.
- De leden (met uitzondering van de studenten) hebben een hernieuwbaar mandaat voor drie jaar. Dit principe zorgt voor voldoende wisseling, maar voorkomt dat de voorzitter en de leden samen wisselen. De wisseling van de leden moet de participatie aan UOS verder verbreden.

3. Budget en instrumenten

- De KU Leuven besteedt sinds de oprichting van de IRO in 1969, een budget voor capaciteitsopbouw in het Zuiden en voor verbreding, sensibilisering en mondiale vorming in het Noorden. De IRO waakt over de toekenning van deze middelen.
- In het budget moet ruimte zijn om jaarlijks minstens twaalf nieuwe PhD-beurzen toe te kennen aan jonge talentvolle onderzoekers uit het Zuiden met een sterke verankering in hun land van herkomst. Bij de budgettoekenning moet rekening worden gehouden met de implicatie van indexering en eventuele wijzigingen van de beursbedragen en RSZ-regelgeving.
- Gezien het succesverhaal van het PhD-beurzenprogramma van de IRO (zie de kadertekst hieronder) worden de volgende voorstellen voor de selectie van de bursalen geopperd:
  - De nadruk op de academische kwaliteit van de aanvraag, op de ontwikkelingsrelevantie van het onderzoeksvorstel en op de stevige verankering van de bursalen in hun thuisland behouden.
  - De selectie via een tweesporenbeleid behouden voor de oproep en selectie van de PhD-beurzen (via *doctoral schools* en vrije kandidaatstelling). Het huidige selectiesysteem is in deze context beter geschikt om goede kandidaten uit ontwikkelingslanden een kans te geven.
  - Aanvullende financiering via projectaanvragen bij DBOF, externe financiering en fondsenwerving.

De IRO-PhD-beurzen: een succesverhaal

De IRO besteedt het leeuwendeel (ca. 90 %) van haar budget aan doctoraatsbeurzen voor jonge onderzoekers uit het Zuiden. Jaarlijks dienen een 120-tal studenten een aanvraag in voor een twaalfstal beurzen (vroeger een vijftiental). Momenteel zijn er 56 bursalen. Sinds 1997 hebben **145 IRO-bursalen hun doctoraat behaald**⁴.

De onderstaande tabel toont aan dat het PhD-beurzenprogramma van de IRO een succes is. De succesratio is zowel voor mannelijke als voor vrouwelijke bursalen bijzonder hoog. Daarnaast valt op dat de gemiddelde duur van een doctoraat iets minder dan vijf jaar is (vaak inclusief een predoctoraal voorbereidingsjaar).

OVERZICHT IRO BURSALEN 1997-2009	Totaal # bursalen	Aantal afgewerkte PhD's	Ongoing	Dropouts	Successratio	Gem. duur van de afgewerkte doctoraten
Man	115	103	7	5	95,4 %	5,24
Vrouw	51	42	6	3	93,3 %	4,81
Totaal	166	145	13	8	94,8 %	4,93

Het valt op dat slechts 25 % van de **promotoren** ook actief zijn in projecten van VLIR-UOS. Hieruit kunnen we besluiten dat de IRO door het uitreiken van PhD-beurzen veel ZAP'ers bereikt die niet actief betrokken zijn bij diverse projecten gefinancierd door VLIR-UOS.

De kostprijs van de PhD-beurzen is de laatste jaren sterk gestegen omwille van de (terechte) beslissingen van het Gebu om elke bursaal minstens 75 % van de nettowedde van een assistent te

⁴ Voor een meer gedetailleerd overzicht van de spreiding van de bursalen over de faculteiten en de gemiddelde leeftijd van de bursalen verwijzen we naar Bijlage 2.

geven en om de beurzen te indexeren (Gebu november 2008). Vermits het IRO-budget niet proportioneel werd verhoogd⁵, zijn er de voorbije twee jaar telkens slechts twaalf i.p.v. vijftien nieuwe beurzen uitgereikt.

- Het **reisbeurzenprogramma** is bijzonder succesvol. De interesse van de studenten is groot, de mondiale vorming van de studenten bijzonder waardevol. In alle faculteiten is er belangstelling voor het programma. De financiering van het reisbeurzenprogramma wordt gezamenlijk gedragen door VLIR-UOS en door de IRO.
- Rekening houdend met de **implicaties van de integratie**, vraagt de IRO ook een **verhoging van het budget** voor reisbeurzen en voor zaai- en oogstgeld. Laagdrempelige initiatieven moeten mogelijk zijn via de IRO, met het oog op verbreding.
- Het **werkingsbudget** van DCU (ex-Platform Ontwikkelingssamenwerking) wordt toegevoegd aan het IRO-budget.
- Een degelijke **administratieve ondersteuning** door DCU en IAM is noodzakelijk. Daarom stellen de leden van de werf voor om hiervoor 5 % van het IRO-budget te voorzien. Dat is vergelijkbaar met de 5 % coördinatiekosten bij VLIR-UOS-projecten.

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de **instrumenten** van de IRO.

*Doelgroep: onderzoekers en studenten uit het **Zuiden**: competitieve oproepen*

Wat?	Doelstelling	Kostprijs
PhD-beurs (4 jaar)	Onderzoek en capaciteitsopbouw	Ca. € 120.000
Aanvulling bij lage lokale beurzen (1 jaar)	Onderwijs, onderzoek en capaciteitsopbouw	Ca. € 2.400
Specialisatiebeurs (max. 3 maanden)	Herbronning of publicatie	€ 6.000
Visiting (1 week; met cofinanciering)	Lesgeven, deelname aan PhD-jury, debat, workshop etc.	€ 1.200
PhD voorbereiden of afwerken (max. 3 m)	Onderzoek	€ 6.000
Training staf en onderzoekers (max. 3 m)	Capaciteitsopbouw	€ 6.000

*Doelgroep: **KU Leuven**-studenten en -personeel: competitieve oproepen*

Wat?	Doelstelling	Kostprijs
Prospectiebeurs (1 week)	Nieuw project/nieuwe samenwerking bespreken	€ 2.000
<i>Visiting</i> (max. 3 weken)	Lesgeven in het Zuiden	€ 4.000
Reisbeurzen voor studenten	Mondiale vorming	€ 1.000
Groepsreizen voor studenten	Mondiale vorming	€ 8.000

⁵ In 2011 werd het IRO-budget geplafonneerd op € 1.351.681.

Personeel en werkmiddelen

Personeel	Ondersteuning IRO: IAM en DCU	5 % van het totale budget
Werkingsmiddelen voor publicaties; netwerkingsevenementen; sensibiliserings-activiteiten	Werking	€ 14.000

Actiepunten

- Bij de budgetronde 2014 een verhoging van het IRO-budget aanvragen om de gevolgen van de integratie het hoofd te kunnen bieden zonder aan successen en resultaten te moeten inboeten, inclusief de verankering van de nodige administratieve ondersteuning. Hierbij mikken wij op het mogen toekennen van 15 nieuwe PhD-beurzen.
- Binnen het IRO-budget wordt 5 % besteed voor de financiering van personeel. Dit is vergelijkbaar met 5% coördinatiekosten op VLIR-UOS-projecten. Dit wordt gebruikt ter aanvulling van een 50 % mandaat DCU, gefinancierd door de KU Leuven Associatie.
- De IRO zal beleidsvoorbereidend werk doen om tegen maart 2013 een voorstel uit te werken m.b.t. de KU Leuven-visie op UOS. Eens deze visie goedgekeurd is door de RIB en het Gebu, zullen de selectiecriteria van de IRO in functie daarvan worden aangepast. De IRO zal zich ook moeten uitspreken over het gewenste landenbeleid van de KU Leuven⁶.
- Begin 2013 een oproep doen bij de faculteiten om hun leden te vervangen of te bestendigen.
- Vanaf begin 2013 oproepen lanceren voor alle financieringsmogelijkheden, en niet enkel voor doctoraatsbeurzen en reisbeurzen. Meer bekendheid geven aan de mogelijkheden in de faculteiten en deze informatie opnemen in de informatiesessies over UOS en op de website.
- In de loop van 2013 netwerkingactiviteiten organiseren om meer voeling te krijgen met de IRO-bursalen en –alumni. Onderzoeken welke de huidige posities en activiteiten van de IRO-alumni zijn om zo een grotere ‘return on investment’ te realiseren (nieuwe projectvoorstellen, samenwerkingen, prescreening bursalen etc.).

2.3 Werf Participatie en Verbreding VLIR-UOS

Doelstelling

De centrale opdracht is de onderzoekers en docenten stimuleren om actief deel te nemen aan de verschillende oproepen en projecten inzake OS die VLIR-UOS financiert en de kwaliteit van de voorstellen te verhogen. Ook beleidsopvolging en –beïnvloeding is een belangrijke opdracht. Daarbij moet erover gewaakt worden dat er voldoende deelnamekansen ontstaan voor de hogescholen en meer specifiek voor de professionele opleidingen.

⁶ Eén van de actiepunten van de Werf Complementariteit en Verbreding binnen de Associatie is het bepalen van een beperkt aantal focuslanden voor de associatiebrede werking m.b.t. OS, om zo kritische massa en sterke netwerken op te bouwen in een aantal regio's en versnippering te vermijden. Het landenbeleid van de KU Leuven en de focuslanden voor de hele Associatie zullen op elkaar afgestemd worden.

Resultaten

Tijdens het overleg werd gefocust op het beleid van VLIR-UOS en op het uitwerken van een gezamenlijke toekomstvisie. Op die manier wil de werf: a) een eventuele overdracht van VLIR-UOS naar het communautair niveau voorbereiden, en b) alle opmerkingen over de huidige werking van VLIR-UOS intern kanaliseren en deze suggesties en bemerkingen proactief communiceren naar VLIR-UOS.

De grote thema's die werden besproken zijn:

1. de huidige programma's van VLIR-UOS en hun budget;
2. de administratieve organisatie;
3. de selectieprocedures van VLIR-UOS;
4. landenstrategieën;
5. de rol en functie van het Bureau van VLIR-UOS.

DCU verzekert een continue kwaliteitsvolle opvolging van de programma's en projecten die VLIR-UOS financiert en kan voor 2012 onder meer de onderstaande resultaten voorleggen m.b.t. de VLIR-UOS-oproepen:

- Een informatiesessie over de oproepen en landenstrategie van VLIR-UOS op 15 maart: meer dan 50 aanwezigen, waarvan 50 % van de hogescholen.
Ingediende projectvoorstellen:
  - 18 TEAM (waarvan 7 gepreselecteerd, en 5 + 1 reserve geselecteerd, budget van gemiddeld 300.000€, met 2 à 4 PhD beurzen per project),
  - 15 South Initiatives (6 + 1 reserve geselecteerd, budget van gemiddeld 75.000€ per project),
  - 8 Internationale Congressen (4 geselecteerd, budget van 20.000€ per congres),
  - 2 Korte Opleidingsinitiatieven (waarvan 2 geselecteerd, met ongeveer 12 beurzen)
  - 2 International Training programmes (waarvan 1 geselecteerd, met ongeveer 12 beurzen).
- PhD-beurzen: na een gerichte informatiesessie voor de VLADOC-aanvragers (Vlaamse doctoraatsbeurzen) werden er 20 aanvragen ingediend en 6 PhD-beurzen toegekend. Er werden ook 5 ICP-PhD-voorstellen (voor afgestudeerden van een ICP-opleiding) ingediend, waarvan 2 geselecteerd.
- *Peer reviewers* werden aangesproken om advies te geven bij TEAM- en SI-voorstellen.

Actiepunten

Op basis van de besprekingen werden meerdere actiepunten geformuleerd:

1. Beleidsvoorbereidend werk m.b.t. de toekomst van VLIR-UOS, inclusief de waarschijnlijke overheveling van universitaire OS naar de Vlaamse Gemeenschap (DCU en Werf VLIR-UOS).
2. Een voorstel uitwerken voor de vereenvoudiging van formaten voor *calls* en rapporteringen (ZAP- en hogeschoolvrijwilligers m.m.v. DCU).
3. Een grotere wisseling van selectiecommissieleden voorstellen (Bureau-lid VLIR-UOS van de KU Leuven).
4. Een permanente *call for experts* lanceren binnen de Associatie om een pool voor leden van selectiecommissies aan te leggen (DCU).
5. Lobbyen voor een grotere toegankelijkheid van de VLIR-UOS-programma's voor de professionele opleidingen (leden van het Bureau VLIR-UOS uit de Associatie KU Leuven).
6. Transparante landenstrategieën voor Ethiopië en Zuid-Afrika voorbereiden (ZAP- en hogeschoolvrijwilligers m.m.v. DCU).
7. Met het secretariaat van VLIR-UOS en het Bureau VLIR-UOS overleggen om de Bureaudossiers beknopter te maken en minder technische details aan bod te laten komen (Bureau-lid van de KU Leuven, m.m.v. DCU).

8. IJveren voor waardering en de valorisatie van de inspanningen op het vlak van UOS⁷.
Deze actiepunten worden in de komende maanden gepland en uitgevoerd.

2.4 Werf Externe Financiering

Doelstelling

Deze werkgroep streeft een grotere diversificatie van de donoren die de OS-activiteiten van de Associatie KU Leuven financieren na. Ze inventariseert de verschillende mogelijke financieringskanalen, legt proactief contacten en verspreidt de relevante informatie onder de Associatieleden.

Resultaten

2.4.1. Op basis van een eerste brainstorm werd een lijst van mogelijke financieringskanalen opgesteld. Een kortlopende opdracht werd uitbesteed aan een wetenschappelijk medewerker om de belangrijkste financieringskanalen grondig te documenteren. Deze opdracht resulteerde in een uitgebreide overzichtstabel waarin op verschillende manieren naar financieringskanalen kan gezocht worden (zie Bijlage 3). Er is met DOC overlegd over de bekendmaking en opvolging van dit soort alternatieve financieringskanalen.

2.4.2. Parallel met het inventariseren van externe financieringskanalen, werd een strategie uitgewerkt voor fondsenwerving bij bedrijven en in de privésector. In eerste instantie werd een **brochure** ontworpen die een globale voorstelling geeft van de ontwikkelingssamenwerkingsactiviteiten van de Associatie en haar leden (cf. Bijlage 4). In een tweede fase wordt gefocust op de fondsenwerving. Een beknopte nota over fondsenwerving (cf. Bijlage 3 – Fondsenwerving voor UOS) onderscheidt de volgende categorieën, die grotendeels overeenstemmen met de kerntaken van de universiteit:

Onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Leerstoelen op naam • Beurzenfondsen op PhD-niveau
Onderwijs / vorming	Beurzenfondsen op Bachelor- en Masterniveau
Maatschappelijke dienstverlening	Capaciteitsopbouw in diverse maatschappelijke sectoren in het Zuiden

⁷ Via een betere informatiedoorstroming binnen de academische diensten moet elke kans gegrepen worden. Zo creëert het sjabloon voorgesteld door vicerector Melis voor het waarderen van maatschappelijke dienstverlening de mogelijkheid om inspanningen in UOS expliciet te valoriseren. Ook bij het uitwerken van een systeem voor het verkrijgen van onderzoeksstatistieken moet UOS herkenbaar zijn.

Actiepunten

2.4.1. Financieringskanalen buiten VLIR-UOS

1. Prioriteiten aanduiden in de inventaris van financieringskanalen en de informatie gebruiken ter aanvulling van lopende VLIR-UOS-projecten of als alternatieve financiering voor niet-geselecteerde VLIR-UOS-voorstellen. VLIR-UOS als hefboom gebruiken hiervoor.
2. De waardevolle OS-component van diverse onderzoeksactiviteiten is het effectief valoriseren van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek: het stopt niet bij een publicatie, maar krijgt een concrete impact op de samenleving (Research for Development). Via de diverse externe financieringskanalen moet er ruimte komen voor meer valorisatie en disseminatie van onderzoeksresultaten. De valorisatie en toepassing van ontwikkelingsrelevante onderzoeksresultaten bieden bovendien veel mogelijkheden om de professionele Bacheloropleidingen nauwer te betrekken bij projecten.
3. Een samenwerking met DOC in het kader van de nieuwe “geDOCumenteerde website” kan de duplicatie van informatie en databanken helpen voorkomen.
4. Op de website van DCU een portaal oprichten met doorverwijzingen naar bestaande informatie en met nieuwe informatie die momenteel nog niet beschikbaar is (informatie nog te identificeren, bv. voor *consultancies*, stages etc.).
5. De relaties en samenwerking met de VN en internationale instellingen uitbouwen, zowel om externe financiering te vinden als om het beleid te beïnvloeden. In een eerste fase zal contact worden gezocht met het UN Liaison Office in Brussel.
6. Overleg organiseren met VVOB, om mogelijkheden voor samenwerking en complementariteit te onderzoeken. VVOB is een belangrijke samenwerkingspartner van de lerarenopleidingen, maar ook andere opleidingen kunnen betrokken worden bij het ontwikkelen en gebruiken van nieuwe onderwijsvormen. Indien universitaire ontwikkelingssamenwerking een Vlaamse bevoegdheid wordt, moet de relatie tussen VVOB en VLIR-UOS zeker nader bekeken worden.
7. Op Associatieniveau een expertiselijst/brochure maken per discipline/studiegebied en voor bepaalde landen, om te kunnen lobbyen en naambekendheid te krijgen.

2.4.2. Fondsenwerving i.s.m. het LUF (cf. Bijlage 3 – Fondsenwerving voor UOS)

1. Het concept “leerstoel op naam” verder uitwerken in het kader van de valorisatie van wetenschappelijk onderzoek gericht op universitaire ontwikkelingssamenwerking (cf. supra).
2. De overhead op leerstoelen (10% of 5 % indien als OS beschouwd) verdelen tussen het LUF en DCU.
3. Om de fondsenwerving voor UNIFOS een nieuw elan te geven, stellen we voor UNIFOS door een statutenwijziging om te dopen tot het “**Fonds Marc Vervenne**”.
4. Een strategie uitbouwen voor een gerichte communicatie naar mogelijk geïnteresseerde bedrijven.
5. De brochure over fondsenwerving (een vierluik met algemene info, aangevuld met losse fiches die de verschillende leerstoelen, beurzen en projecten voorstellen) afwerken en publiceren.
6. Een website uitwerken met een duidelijk en aantrekkelijk overzicht.

2.5 Werf Onderwijs en OS (o.a. ICP-beleid)

Doelstelling

Deze werf heeft als voornaamste taak het opvolgen van de vernieuwing van het beleid inzake het International Course Programme (ICP) van VLIR-UOS, waarbij een nieuw systeem van oproepen en financiering wordt uitgewerkt. Het is belangrijk om advies te geven over hoe de nieuwe ICP-regels eruit

moeten zien en wie in aanmerking komt, ook rekening houdend met het aanbod van de hogescholen. Er moet hierbij geijverd worden voor een systeem van transparante calls en evaluaties.

Een tweede taak is de OS in het huidige onderwijsaanbod inventariseren en de waardering voor internationalisering in het onderwijs verhogen.

Resultaten

Deze werf is nog niet samengekomen: de bespreking van het ICP-beleid onder leiding van VLIR-UOS hebben tot vandaag stil gelegen. Ze worden in december hervat.

De inventarisatie van OS in het huidige onderwijsaanbod van de hogescholen werd uitgevoerd in het kader van de inventarisatie van ontwikkelingssamenwerkingsinitiatieven in 2011. Een soortgelijke inventarisatie aan de KU Leuven is nog niet opgestart.

Actiepunten

1. Er wordt een vergadering van deze werkgroep in december samengeroepen.
2. De inventarisatie van OS in het huidige onderwijsaanbod van de KU Leuven opstarten. Hierbij moet rekening gehouden worden met de lopende integratie van academische Bacheloropleidingen.
3. Samen met de studenten het aspect internationalisering en interculturaliteit promoten binnen de opleidingen aan de KU Leuven en de hogescholen.

3 Besluit

De Commissie OS werd geconcipteerd als een tijdelijke commissie die binnen de Associatie KU Leuven het beleid inzake OS onder de loep moest nemen. Na minder dan één jaar liggen er overtuigende resultaten voor. Voor verschillende centrale thema's zijn de leden van de werven erin geslaagd om een innovatief kader te creëren en duidelijke toekomstperspectieven te lanceren.

Deze dynamiek moet worden voortgezet, maar de concrete resultaten en implicaties kunnen vanuit de bestaande organen worden opgevolgd. Deze organen moeten een goede coördinatie en opvolging van de actiepunten op langere termijn in een transparante adviesstructuur garanderen. Daarom stellen we voor om **de COS te ontbinden** en vragen we dat de RIB en de IRO belast worden met de opvolging van de bovenstaande resultaten op het niveau van de KU Leuven.

Op het niveau van de Associatie vindt een vereenvoudiging van de adviesstructuren plaats. In opvolging van deze hervorming zal tegen de zomer van 2013 een evaluatie worden georganiseerd van de huidige Associatie-overlegorganen inzake internationalisering. Daarbij zal worden gestreefd naar een goede afstemming met de internationaliseringsgremia van de KU Leuven. Zo kunnen ook na de ontbinding van de COS maximaal synergieën worden gerealiseerd tussen de Associatielieden en kan er een coherent associatiebreed project m.b.t. OS worden uitgevoerd. In afwachting van die evaluatie blijven de Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking en de Werkgroep Internationalisering (voorheen de Stuurgroep Internationalisering) van de Associatie de COS-resultaten opvolgen.

Om de verschillende voorgestelde actiepunten op te volgen, zullen een aantal ad-hocwerven verder blijven werken:

- Participatie en verbreding VLIR-UOS
- Externe financiering

- Onderwijs en OS

De inzet en tijdsinvestering van de ZAP-leden en personeelsleden van de hogescholen die dit actieplan mede realiseren, worden sterk gewaardeerd. De werven en actiepunten worden beschouwd als een belangrijke investering in een betere OS in de Associatie KU Leuven.

Om de additionele taken te kunnen uitvoeren, is extra ondersteuning van DCU noodzakelijk. Voor 2013 keurde de Associatie de voortzetting gedurende één jaar van de halftijdse ondersteuning goed. Via een IRO-saldo zullen de middelen worden aangevuld tot 1 VTE voor één jaar. Een structurele oplossing moet besproken worden. Er wordt voorgesteld vanaf 2014 5% van het IRO budget en 50 % van de overhead op leerstoelen te gebruiken voor administratieve ondersteuning. Aan de Associatie zal ook gevraagd worden de halftijdse ondersteuning te verlengen, op basis van de bekomen resultaten.

4 Bijlagen

[Bijlage 1 – Conclusies inventaris en bezoekronde ontwikkelingssamenwerking hogescholen Associatie KU Leuven](#)

[Bijlage 2 – Nota Hervorming IRO](#)

[Bijlage 3a – Inventaris externe financieringskanalen](#)

[Bijlage 3b – Nota Fondsenwerving voor UOS](#)

[Bijlage 4 – Brochure 'Education & Research for Development at the KU Leuven Association'](#)